

GIÁ BÀN	
ĐỒNG-PHÁP-NGOẠI-QUỐC	
Một năm 5.000	2.50
Sáu tháng 2.500	1.25
Ba tháng 1.250	0.62
Mua báo phải trả tiền trước.	
Thư và mandat gửi cho	
M. TRẦN-BÌNH-PHIÊN - Ai	
đăng quảng cáo, việc riêng,	
xin thường - nghĩ trước.	

TIẾNG-DÂN

CHUYÊN ĐỀ: CHAI MÈ
HUYNH-THUC-KHANG
Quân-19
TRẦN BÌNH PHIÊN

La Voix du Peuple

Mỗi tuần xuất bản hai kỳ: thứ tư và thứ bảy

BAO-QUÂN
Số 173, đường Hàng-Bà, Huế
Hộp thư số 81
Giấy phép số 103
Giấy phép: TIẾNG-DÂN - Huế

Không dùng
người hiền thì
nước trông không
(Mạnh-Tử)

—NGƯỜI CÓ CHỨC— TƯỚC TRONG XÃ-HỘI

Chức tước là gì? Nói nguyên do nó rất là đơn giản, nay không cần suy nguyên thời đại sơ nhân ra thế nào, chỉ bằng theo tục lệ người đã lập thành quốc gia xã hội mà nói vắn tắt, thì chức tước là huy hiệu đặc biệt biểu thị những người có cái trách nhiệm về công việc chung trong quốc gia, tuy tài đức công việc mà thành ra địa vị cao thấp lớn nhỏ khác nhau. Chức tước có cái ý nghĩa « danh thiết phải xưng nhau » mà không phải là tên riêng vậy.

Theo thuyết cao thượng như thầy Mạnh-lữ « Người hiền có cái quý nơi mình. Họ Triệu Mạnh hay làm sang người, thì họ Triệu Mạnh cũng hay làm bèn người. » (人人有貴於己, 趙孟之所貴, 趙孟必貴之), thì chức tước là một thứ nhân tạo, không quá bằng chân, nghĩa, lễ, trí và lạc thiện là thiên tước ai ai cũng có kia. Lại xem như xã hội các xứ văn minh ngày nay, nhân quyền phát đạt, công việc các đoàn thể trong xã hội cũng tức là công việc của quốc gia, công ty hàng hóa, xe lửa, hay xưởng chế tạo công nghệ này nọ, đều do dân lập mà chức tước ở trong ấy cũng không kém gì chức tước của chính phủ : ông quan dưới tàu hay là ông chủ nhà xa ngân hàng cũng được nhà nước tôn trọng như các quan hành chính kia. Thế là chức tước không phải như định tự để vương hay là nhà quyền qui ban phát ra mới là sang trọng. Cái chức tước chỉ là đối với việc làm mà thôi.

Tuy vậy, bây giờ cái thuyết cao thượng cùng chuyện văn minh kia ra ngoài, chỉ nói theo lịch sử và chính thể ở phương đông ta, thì chức tước chỉ dùng riêng về một hạng người, tức là quan lại, song không phải là việc không quan trọng, mà khinh suất thì tất nhiên có thể hại.

Việc tước là việc chung, song không thể mỗi người đều ra mà gánh vác được cả, tất nhiên phải có một hạng người ra đương việc chung ấy, mà người đương việc chung ấy tức là người mang cái huy hiệu chức tước kia. Nói cho đúng nguyên lý, thiết quan phân chức là vì việc nước mà đặt ra chức quan, vì chức quan mà chọn người, mỗi chức quan tức là có một phần việc, cho

không phải vì người mà đặt quan vậy. (Nói về quan chức, phiên phức như là Châu-Lê mà trên từ thiên địa lục quan (tức như lục bộ ta) dưới đến người nấu bếp (人), người giữ cửa (戶), mỗi chức mỗi việc không có chức nào gọi là cái tên riêng cả).

Chức tước quan thiết với việc nước như thế, mà sự ban thưởng lại thuộc về cái quyền độc nhất vô thượng của đế vương, nên các vua anh minh thường dùng vật quý chuộng ấy để cô lệ nhân tài, giá ngọc hào kiệt. Về đời nào mà tước đáng người tài, quan xứng với chức thì công hiệu cũng rất rõ rệt. Trái lại, đời nào lạm dụng cái quyền ấy, xem như đồ chơi mà phát bầy ban làm, hoặc để có kẻ khác được lợi dụng mà làm vật mua bán, dẫn đến sự bệch theo ý riêng của mỗi người, thì quan tước ấy cũng mất cả giá trị mà triều đại tất phải suy loạn.

Về đời ban tước phải người, dùng quan xứng chức, thì không nói làm gì. Đến như lạm thì quan tước, thu dụng sai người như :

1) Đời Hán triều Hoài-dương-Vương có câu ca : « Lạn-dương-vy, kỳ đồ úy, lạn dương đầu, quan nội hầu » (漢陽王, 期圖尉, 蘭陽頭, 關內侯), nghĩa là nếu thật dễ mà làm quan to).

2) Đời Đường Trưng-Tôn có câu ca : « Bồ khuyết liên xa tải, thập di binh đầu lương » (博開缺連車載, 十師兵頭糧), Bồ khuyết thập di là hai chức quan, xe chở đầu lương là nói nhiều).

3) Đời Minh Hiến-Tôn cũng có câu ca : « Chỉ hốt tam các lão, nê lộ lục Thượng-thư » (只擲三各老, 泥路六尚書), nghĩa là các lão và Thượng thư như tượng về đồ rắn).

Tước chức lạm dụng mà phát cấp cho những người không xứng, thì nhân dân ta oán mà triều đại ấy cũng theo mà suy đồi, đó là cái gương trước rất rõ ràng vậy.

Đức Khổng-tử nói : « Danh với khí không nên khinh dễ mà cho người. » Vấn đề ban cấp quan tước nên cẩn thận thay.

X. T. T.

Dân bị nạn báo
đang đối lạnh
Ai là người từ
tâm ? ?

VIỆC CỨU TẾ NẠN DÂN BÌNH-DỊNH

Hai bức thư rất thông thiết

Ngày 5 và 8 Novembre, Đại-hội đồng Cứu tế nạn dân ở tỉnh Bình-dinh có nhờ quan Công sứ bản tỉnh gửi lên quan Toàn Quyền và quan Khâm sứ hai bức thư, nói rõ tình trạng của dân bị nạn : không cơm, không áo, không nhà, mà số tiền các nơi gửi giúp ít quá, không đủ vào đầu, nên Hội xin trích một món tiền trong ngân sách chung Đổng dương và một món tiền trong ngân sách Trung kỳ để cứu giúp nạn dân cho kịp thời.

Đứng trước cái tình cảnh khốn khổ của nạn dân Bình-dinh ngày nay, chắc thế nào quan Toàn quyền và quan Khâm sứ cũng sẽ làm cho Hội Cứu tế được vừa lòng.

Chúng tôi không hiểu tại sao Hội Cứu tế không gửi luôn lên Hoàng Thượng một bức thư xin Ngải trích một món tiền trong ngân sách Nam triều nữa, để cho nạn dân được nhờ thêm.

CHUYÊN ĐỀ

Cong hay là tội?

Theo sách thường người đời, phẩm làm-việc gì, mà nên thì ai cũng kể công, rồi bị hư hỏng thì không ai chịu trách nhiệm mà gánh lấy tội ấy, đều ấy có nhĩ. Đến cái tội ở sở mà trở lại làm công, hoặc làm việc gì cho người không được chút lợi gì mà phần ích kỷ thì không sao rời ra được. Nói ngay thì miệng lòng, chứ tại tội ấy trên đời không thiếu gì.

Tập chí phụ nữ khải học nước Anh năm trước có chép một chuyện như vậy :

« Một cô khải học sắp sửa sang Nam Phi-châu xem sóc nhà thương lính. Lúc gần đi, có hỏi về đội trưởng nên mang vật gì cần dùng theo. Viên đội trưởng trả lời :

« Nền đem giấy trắng theo. Có kia nghe câu trả lời, lấy làm chưng hửng không rõ ý nghĩa ra sao, bèn gạn lại :

— Đem giấy trắng đi làm gì ?
Người đội trưởng trả lời giọng gắt nói :

« Chớ ngại không thấy khi người ta đi đưa đám chôn xác thì mang giấy trắng sao ?

Cả ta bèn lên bước ra không nói một tiếng. »

Nghe chuyện trên này, ai cũng cho là người đời trước kia là lời nói hồ bịp, bởi câu nhân tính : ai có tội người ta đi nuôi người đau cần cho người đau sống không hết, huống là phần việc của người khải học, mà nói câu chớ đi làm cho người ta tội hờn : sấm đó đi đưa xác chết !

K. oen đã, độc giả chớ nên vội trách. Viên đội trưởng kia, chính là người nói ngay mà lại thấy rõ tướng đội nhiều lắm đó.

Đứng nói gì bên nước Anh xa xôi, chính ở giữa xã hội ta ngày nay, đối với những người làm công việc này, nếu họ có hỏi đến nên đem gì cần dùng, tưởng cũng nên trả lời như viên đội trưởng kia mới đúng với sự thật.

1. Thấy lang hay thấy phu thầy, gặp có nhà dân nào mới, họ đem cái miếng không tốt, cho hai thuốc hay là công vài gì, bệnh hết không mất, chỉ chờ vào đi họ đã mang cái tội đặng quá theo. Nào tiền xu-mịch,

Tin thêm về trận bão ở tỉnh Quảng-trị

Ở về phủ Triệu-phong, huyện Gio linh ra tới Đồng-hà Sa-lung nhà cửa bị sập, đường sá bị đứt và sá vật bị hư hại rất nhiều, và nhiều người bị thiệt mạng. Ở Phường-hàng (Mai-xá) nhiều người chết, và có cả thầy mấy trăm nóc nhà mà chỉ còn lại không được một phần tư : ở làng Lê-xuyến nhà đổ gần 100 cái, và thiệt mạng hết 12 người. Có người có đến 5, 7 cái nhà ngói, mà hiện nay không có chỗ ngủ.

Còn về miền duyên hải, từ làng Gia-dăng sắp ra Cửa-việt, nhà cửa ghe thuyền hư hại không biết đường nào : có làng có đến 4, 5 chục chiếc ghe bị gió bay ra biển và đánh bể nát, chỉ còn vài ba chiếc mà thôi.

Ở Cửa-việt lại thêm có sóng thần nữa.

Hiện trạng nhân dân bị bão rất là thảm hại.

Đó là chỉ nói một vài chỗ biết được mà thôi.

Người dân Quảng-trị lại cáo

Sách cảm

Mới có nghị định tòa Khâm cấm không cho lưu hành và tàng trữ ở hạt Trung-kỳ quyển sách nhan đề « LỜI GIẢI THÍCH » sách giấy 62 trang do nhà in Bảo-tôn 175 boulevard de la somme, Saigon in hành.

Cùng đọc-giá Tiếng-dân trong Nam

Qui đọc g á Tiếng-Dân trong Nam, đã mấy năm nay, người gọi tiền trả trước và nhiều mà người còn để chậm trễ công bộ, lần này chúng tôi, chỉ gửi thư nhắc nhở mà thôi. Nay bản báo ủy ông Hồ-Hàn-Nhà, chủ nhà hàng « Vi-Tiên », số nhà 42, đường Amiral Courbet, Saigon, là người Trung-kỳ, thu hộ số tiền báo các độc-giá còn thiếu. Bản báo có giao cho ông một quyển sổ liệt tên họ người còn thiếu tiền và một quyển biên lai có đóng dấu Tiếng-Dân làm tin, vậy xin các độc-giá chiếu cố cho, bản báo rất cảm ơn.

TIẾNG-DÂN

nào tiền ra đơn, nào tiền cũng đủ, cho đến tiền bản tiền dân, khi thấy về nhà chủ chạy tiền đã sáng mắt, còn ruyơu thì là khác.

2) Lập cuộc buôn này, là chức công xưởng kia, danh hiệu họ rao lên ranh là việc nghĩa việc, công ích, mà khi để xuống ra, họ đã mang cái dây lợi dụng : tiền vào tài rồi, lợi ích đâu chẳng thấy, đến vốn cũng chẳng còn!

3) Đến việc chính trị, theo như lời diễn văn cũng mấy bài biểu thị chính kiến, thôi thì chỉ chúng lợi dân, tôn quân ái quốc, rầm rộ là giường nào ! mà lúc họ bước chân lên cái ghế chính trị, thì đã thấy bao nhiêu cái ruyơu, không đầy của họ đi khắp một bên, nào trước phẩm nào tiền bằng cho đến rút của cả khác mà đưa vào cho mình bao nhiêu cũng có nhà chớ để nhà cả.

Kể nhiều thêm tội là n'ặng, chỉ nói bấy nhiêu, cũng phải phục oán nói của viên đội trưởng Anh thật ra là tội « nói thiệt ».

Cong hay là tội, ta chỉ dành một câu, đây : ?
Vui chuyện

Trận hải chiến tương lai ở THÁI-BÌNH-DƯƠNG

(THIỆT LỰC HẢI-QUÂN ANH, MỸ, NHẬT)

Từ vấn đề Mãn-chân Thượng-hải phát sinh, người Nhật có lòng kinh sợ với nước Mỹ : một mặt thì lo làm cho hoàn hóa không khí quốc tế, một mặt thì thực hành chánh sách xâm lược đại lục. Về sự phòng bị chiến tranh với Nga và Mỹ, việc cực khẩn trương, như diễn tập không quân, thao diễn hải quân, cùng chọn phái đại biểu đi sơ thông các nước, bố trí dân số sẵn sàng, xem như chuyện mai chiến đã đến vậy.

Một phái thiếu tráng quân nhân, không kể dư luận quốc tế là gì, một mục cò động mặt vô lực giải quyết. Trong vài tháng nay về câu chuyện : « Nhật Nga chiến tranh » và « Nhật Mỹ chiến tranh » và « Thái-bình-dương chiến tranh » làm ra sách vở, công nhiên xuất bản đến trên 30, 40 thứ. Đã tâm hào chiến của người Nhật không thêm dần điểm cho đây gì hết. Nước Mỹ vì nhiều có quan hệ, tuy bị người Nhật băm dọa, vẫn có ý tức, song còn đương ngấm ngấm ninh thần, chưa lộ ý gì. Tuy vậy, cái tình thế hai bên đối kháng, chất chứa mỗi ngày mỗi nhiều, ngoài lửa đã sẵn, châm vào thì có thể bùng ra ngay. Vậy lược trích đại lược trong vài tờ báo Nhật bản báo về vấn đề « Thái bình dương hải chiến » như dưới cho độc giả cũng xem :

« Thái-bình-dương xưa nay chưa có cuộc chiến tranh, nhưng sau này có giữ được yên lặng cũng không, do là một điều kiện quân sự ; vì xem tình hình quốc tế ngày nay, có không khỏi gây ra cuộc chiến tranh.

Nhật bản chịu cái tiếng xấu « nước đi xâm lược » của người Mỹ gia cho, trong quốc gia hai nước gần như trở gươm đương súng, động thì chao nhau ngay. Nếu như một mai khai chiến thì ta phải liệu quốc vận mà đánh bạc với họ ; gia đi quốc dân Nhật đã giác ngộ, như định vật với trời một keo để nghĩ xem quốc vận tiền trường thế nào. Có một điều tin chắc là thế nào cũng không thua, vì sức phòng ngự ta vẫn có thừa kia.

Chúng ta (Nhật tự nói) không phải là quốc dân ham sự chiến tranh, song gặp đến cái tình cảnh « nhân thành không được » (tức là lúc phương pháp ngoại giao không đạt mục đích mình, dân khí trong nước sôi nổi), thì cái thủ đoạn cuối, công chỉ là dùng vũ lực chứ chẳng có gì khác hơn nữa. Nếu như cuộc chiến tranh mở ra thì kế hoạch với ta không phải một nước, mà quân bị Nhật bản chế n'ặng vào nơi phòng ngự, giữ cái thái độ tự thủ để chờ đánh với nước cứu địch. Tra địa thế Nhật bản, Bắc từ Thiên-đào, Nam đến Đài-loan, khoảng giữa có xeo bao nhiêu hòn đảo nhỏ nhỏ, sẽ vạch một đường chiến tuyến, đặt sẵn máy bay tàu chiến mà quyết chiến với liệt cường thế giới một trận cuối cùng.

Trận đại chiến này, không đồng với trận Âu-chiến kéo dài đến 4 năm trời, vì Nhật Mỹ đánh nhau, chỉ đánh trên biển, mà đánh bằng hải quân thì hơn thua chỉ quyết

định trong một thời gian ngắn ngủi mà thôi. Chỉ ngại khi Nhật Mỹ khai chiến, có nước nào tham gia thì hải quân Nhật có lợi hơn được không ? bấy đem thực lực hải quân Anh Nhật và Mỹ mà so nhau xem :

Hải quân	
Nhật	10 chiếc 390.084 tấn
Mỹ	17 520.038
Anh	18 550.050
Tàu dương hạm	
Nhật	38 chiếc 290.900 tấn
Mỹ	32 320.034
Anh	53 337.000
Tiềm dương hạm	
Nhật	80 chiếc 801.95 tấn
Mỹ	122 807.00
Anh	84 600.12
Hàng không mẫu hạm	
Nhật	5 chiếc 870.00 tấn
Mỹ	7 120.096
Anh	8 120.077

Sau nói cách chiến thuật cùng cái lối chế ngự nhau, nên đánh nơi nào, nên giữ nơi nào, cũng cái cơ bản thắng bại này, nói rõ ràng, rồi rồi cuộc nói Nhật không kém gì Anh Mỹ.

Ở đây, người Nhật phải lộ như thế, một mặt là băm dọa thế giới, một mặt là cô lệ quốc dân. Dụng tâm cũng khôn lắm !
K. Q.

TỊCH BIÊN BA NHÀ Ở VÔ LIỆT

Vinh. — Nguyễn-Tuý căn án 9 năm, đã bị tịch biên gia sản được tất cả 20.000, là phần quan trên trích trong gia tài bố mẹ mà chia cho.

Tịch xong nhà Tuý, các viên chức lại đi tịch biên hai nhà là Phan-Do và Tôn-quảng-Dư. Hai nhà này nghèo khổ và cũng vì phải chia của bố mẹ họ nên tịch biên được một số tiền rất ít.

Vì con mà của cha mẹ bị tịch biên ...
T. S.

ĐỀ ĐÓN ĐUA CON MỘT LẦN

Quảng-nam. — Làng Hương Lâm, tổng Tiên-giang Huyện Tiên-phước, có vụ chống tên Lâm lý nhân này đã 4, 5 năm. Trước đã sinh được 1 con ; qua ngày mồng 3 tháng 10 Annam vừa rồi lại đẻ ra một lần bốn đứa, đều gái cả ; một đứa ra trước, còn 3 đứa đẻ trong một bọc. Cháu đời với tiếng khóc thì 4 đứa bé cũng mẹ ra như chết.

H. Ch.

Không dân bằng báo bằng cơm bao giờ

Được thơ độc giả nói nhận báo chiêm trả và tăng (thưa) thì báo ra rồi dân bằng cơm, có lẽ lại mất hẳn đi.

Nhà báo một kỳ phát hành 5, 4 ngàn số, chỉ dân bằng báo không bằng cơm bao giờ. Đó là cái đúng người nào học xem rồi dân lại.

Cái lý học cơm báo và mất báo, tức nhà báo điên loạn ý cho.

Trần-dân

Mấy lời thưa lại cùng ông Nguyễn-Trác Nghi trường Viện Nhân dân Đại-biêu Trung-kỳ

Thưa ngài, anh em chúng tôi vào từ biệt là một hàng thi sư học thiền, từ tưởng hẹp hòi, chưa đủ tài năng ra gánh vác lấy chức trách nặng nề này. Như v. Nhà nước đã ủy thác ở ai mà dùng nhân, ủy việc mà dùng người, không lẽ sai lầm (7). Cho nên anh em chúng tôi đồng tay thời này lại ra ủy lý, và từ nơi đây mình là một p. Sa thỉ của quốc gia, là là cơ liên kết với con mắt một đoàn trong

Ông thừa nhậm chức Chi-mạnh làm một
người lãnh đạo rằng: « Trừ khi
không đạt tuổi nhiều » (Je n'ai
pas, il est vrai, mais six-vingt ans bien
plus, je n'ai pas le nom
des anciens) là một câu nói anh
đang khi thời trẻ làm cho bề
trên họ cảm thấy rất kỳ. Vì
thế, ở đời có câu nói rất tuổi lớn
đến con, miễn là để trí khôn thì
vẫn có thể học hỏi được từ con cũng có

HƯỚNG CHO THỎA THÍCH

Amélie phá vỡ nước là là một a sen, cũng ba nhiều cũng không là Tunisia, Maroc, Algérie-Dzair, AOF.
Lâm bồng em thảo, theo long đã rồi khải, giúp cho sự tiến bộ, rồi thườn thảo, lại không có ở rườn nào khác thảo. Thảo là một vị gái thảo
* **Amélie** đang bằng em ở nhà ở của nhà bác cho, tập hòa cùng ở được, thì gởi theo à quốc cho R. P. (France) rồi ở nhà được ở nhà không một được.

Cả nhà ở thảo: M. INBENT

(Xem qua trang & cột 1)

Từ lớp tư trở lên đều có thầy giáo dạy Cao đẳng tiểu học dạy.

Luân, le 1er Octobre 1952
Monsieur Nguyễn-trung-Thăm
Quảng Trị - B. 11/51

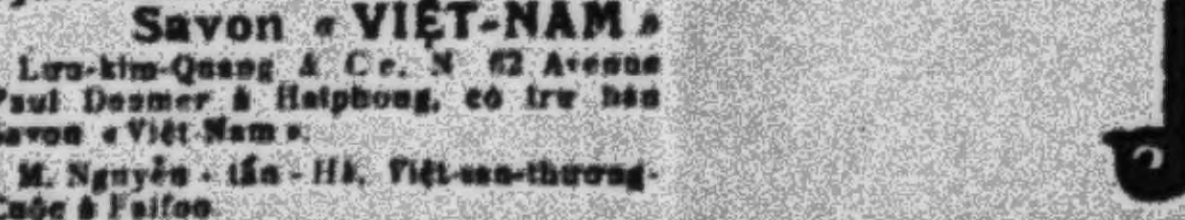
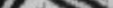
Kính ông, tôi đã dùng thuốc BẠCH-THOÀN-TRUNG
nó rất hiệu nghiệm, nó tẩy
mùi dần của trứng rùa một cách dễ dàng lắm. Tôi

en thơ của họ ông gửi cách báo đảm số (Hủ)
Nay xin đính chỉ mundat poste serie 1-007, 624
767 là 2p30 để mua thêm 4 hộp (0p30 làm cước

NGUYỄN-HỮU-ĐỨC
 Villa Phuoc Long N° 65
 HUE - PHUOC-LONG A HUE

Thông thư như thế rất nhiều, dần hiệu số lỵ
ng hết. Ai dùng không lãnh xin viết thư cho biết
ng trở tiền lại. Dần hiệu lại cần mỗi tỉnh mỗi

NGUYỄN-TRUNG-THẨM
(hàng-xe - đồng-hội)

UỐNG CHO THỎA THÍCH KHI TA KHÁT NƯỚC

Antennae phá vỡ nước là là một vi vật chất từ nước là, được nhận, cũng bao gồm chất không thể (đồng độ hơn 3 năm này ở Algérie, Tunisie, Maroc, Đông-Dương, AOF, AEF, V. V.).

Lưu ý rằng cần thận, thích long đản, cũng như cần thận. Nước đã rất khô, giúp cho vi vật chất, rất là và chỉ có chất này rất. Nước thơm thì, lại không có vi nước này, cũng không thể, cũng một là đã khô nhất. Đây là một vi vật chất dùng cho các vi vật.

Antennae dùng bằng các vi vật, phá vỡ nước 30 tỷ 30 tỷ nước, bản vi vật này có thể, giúp các vi vật này cũng là 30 tỷ. Nếu không nhận được, thì gọi theo 3 quả cho: **M. PERNET-ANTENNE** ở Vieux (Đức) (France) rồi sẽ nhận được 3 quả phá vỡ nước 30 tỷ 30 tỷ nước mà không mất công.

Cả bản ở Huế: **M. INERT** Bản chỉ Centre ở Đông Pháp

AI ĐÔNG KHÔNG KHỎI ?

ХААР САН ПАН САН ХААГН АФГ - 19

Các Mạnh Mạn, Tiêm-lu, Bạch-dật và Nữ-thần gỗ.
Đền thờ Di-tiên (Cung-mẫu) và thần nông.
